

Κώδικας Δεοντολογίας του Κοινωνικού Λειτουργού (διεθνής έκδοση)

Ο Κώδικας Δεοντολογίας του Επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού υιοθετήθηκε από την Διεθνή Ομοσπονδία των Κοινωνικών Λειτουργών (IFSW) και από τη Διεθνή Ένωση των Σχολών Κοινωνικής Εργασίας (IASSW), το 2004.

Ανθρώπινα δικαιώματα και ανθρώπινη αξιοπρέπεια

Η κοινωνική εργασία βασίζεται στο σεβασμό της εγγενούς αξίας και αξιοπρέπειας όλων των ανθρώπων, καθώς και των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτές τις αξίες. Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να υποστηρίζουν και να υπερασπίζονται τη σωματική, ψυχική (συναισθηματική), πνευματική ακεραιότητα και ευημερία των εξυπηρετούμενων.

Αυτό προϋποθέτει:

α) Σεβασμό στο δικαίωμα για αυτοδιάθεση - Οι κοινωνικοί λειτουργοί πρέπει να σέβονται και να προάγουν το δικαίωμα των ατόμων να επιλέγουν και να αποφασίζουν ανεξάρτητα από τις αξίες και τις στάσεις ζωής τους, με την προϋπόθεση βέβαια ότι αυτές οι επιλογές δεν απειλούν τα δικαιώματα και τα έννομα συμφέροντα των υπολοίπων.

β) Δικαίωμα για ισότιμη συμμετοχή - Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να προάγουν την κοινωνική συμμετοχή των εξυπηρετούμενων και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους με τρόπο ενισχυτικό για όλες τις επιλογές και δράσεις οι οποίες δυνητικά επηρεάζουν τη ζωή των εξυπηρετούμενων.

γ) Αντιμέτωπιση του κάθε ατόμου ως μια ολότητα - Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να θεωρούν το κάθε άτομο ως μέρος της οικογένειας, της κοινότητας ή του φυσικού περιβάλλοντός του και να επικεντρώνουν την πρακτική τους εξίσου σε όλες αυτές τις παραμέτρους.

δ) Αναγνώριση και ανάπτυξη των δυνατοτήτων - Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να εστιάζουν στα δυνατά σημεία των ατόμων, των ομάδων και των κοινοτήτων, με στόχο τη διαρκή ενδυνάμωσή τους.

Κοινωνική δικαιοσύνη

Οι κοινωνικοί λειτουργοί έχουν την ευθύνη να προάγουν την κοινωνική δικαιοσύνη τόσο σε επίπεδο ατόμου, όσο και σε επίπεδο κοινωνίας.

Αυτό σημαίνει:

α) Καταπολέμηση των κοινωνικών διακρίσεων - Οι κοινωνικοί λειτουργοί έχουν ευθύνη να καταπολεμούν τις κοινωνικές διακρίσεις οι οποίες σχετίζονται με τη σωματική επάρκεια, την υγεία, τις πολιτισμικές καταβολές, το φύλο, την έγγαμη σχέση, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, τις πολιτικές απόψεις, το χρώμα του δέρματος, τα φυλετικά ή τα σωματικά χαρακτηριστικά, το σεξουαλικό προσανατολισμό ή τα θρησκευτικά πιστεύω.

β) Αναγνώριση της διαφορετικότητας - Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να αναγνωρίζουν και να σέβονται την εθνική και πολιτισμική διαφορετικότητα των κοινωνιών στις οποίες εργάζονται και να συνεκτιμούν τις ατομικές, οικογενειακές, ομαδικές και κοινοτικές διαφορές.

γ) Δίκαιος διαμοιρασμός των πόρων - Οι κοινωνικοί λειτουργοί χρειάζεται να εξασφαλίζουν ότι οι πόροι διατίθενται και διαμοιράζονται δίκαια, στη βάση των υπάρχουσών αναγκών.

δ) Καταπολέμηση των άδικων πολιτικών και πρακτικών - Οι κοινωνικοί λειτουργοί έχουν καθήκον να αναφέρουν στους εργοδότες τους, σε όσους σχεδιάζουν προγράμματα κοινωνικής πολιτικής, στους πολιτικούς και στο κοινό τις συνθήκες ανεπάρκειας πόρων ή τον ανισομερή διαμοιρασμό των πόρων, καθώς επίσης και τις πολιτικές και πρακτικές οι οποίες είναι καταπιεστικές, άδικες ή επιζήμιες για τους εξυπηρετούμενους.

ε) Εργασία με αλληλεγγύη - Οι κοινωνικοί λειτουργοί έχουν την υποχρέωση να καταπολεμούν τις κοινωνικές συνθήκες οι οποίες οδηγούν στον κοινωνικό αποκλεισμό, στο στιγματισμό ή την υποδούλωση των ατόμων και να εργάζονται για μια "εμπεριέχουσα" κοινωνία.

Επαγγελματική συμπεριφορά

- Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να αναπτύσσουν και να διατηρούν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες, ώστε να μπορούν να εξασκούν αποτελεσματικά το έργο τους.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να αποτρέπουν τη χρήση των δεξιοτήτων τους για έγκομες πράξεις, όπως βασανιστήρια και τρομοκρατία.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να ενεργούν με τιμότητα/ακεραιότητα. Αυτό σημαίνει ότι δεν καταχρώνται των σχέσεων εμπιστοσύνης με τους εξυπηρετούμενους τους, ότι αναγνωρίζουν τα όρια μεταξύ προσωπικής και επαγγελματικής ζωής και ότι δεν καταχρώνται τη θέση τους για προσωπικό όφελος ή κέρδος.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να συμπεριφέρονται στους εξυπηρετούμενούς τους με κατανόηση, αποστασιοποιημένη συμπάθεια (empathy) και φροντίδα.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί δεν πρέπει να θεωρούν υποδεέστερες τις ανάγκες ή τα συμφέροντα των εξυπηρετούμενων τους, όταν αυτά συγκρούονται με τις δικές τους προσωπικές ανάγκες ή συμφέροντα.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί έχουν καθήκον να φροντίζουν τον εαυτό τους επαγγελματικά και προσωπικά (σε κοινωνικό και εργασιακό επίπεδο), ώστε να μπορούν να παρέχουν τις κατάλληλες υπηρεσίες στους εξυπηρετούμενους.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να διατηρούν το απόρρητο στη συνεργασία τους με τους εξυπηρετούμενους. Εξαίρεση αποτελεί η διαφύλαξη ενός ανώτερου αγαθού, όπως αυτό της διατήρησης της ζωής.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί χρειάζεται να αναγνωρίζουν ότι είναι υπόλογοι για τις πράξεις τους στους χρήστες των υπηρεσιών τους, στους συναδέλφους τους, στους εργοδότες τους, στην επαγγελματική τους οργάνωση και στο νόμο, καθώς επίσης ότι τα συμφέροντα κάποιων εξ αυτών μπορεί να συγκρούονται μεταξύ τους.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να είναι πρόθυμοι για συνεργασία με τις Σχολές Κοινωνικής Εργασίας, στοχεύοντας στην υποστήριξη των εκπαιδευόμενων κοινωνικών λειτουργών για απόκτηση ποιοτικής και σύγχρονης εκπαίδευσης στην πρακτική.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να πραγματεύονται διαρκώς τη δεοντολογική διάσταση των πράξεών τους, τόσο με τους συναδέλφους όσο και με τους εργοδότες τους και να αναλαμβάνουν την απορρέουσα από αυτές ευθύνη.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να παραθέτουν την επαγγελματική δεοντολογία με βάση την οποία λαμβάνουν τις αποφάσεις τους και να αναλαμβάνουν την απορρέουσα από αυτές ευθύνη.
- Οι κοινωνικοί λειτουργοί οφείλουν να επιδιώκουν τη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών στις Οργανώσεις όπου εργάζονται, ώστε ο παρών κώδικας δεοντολογίας να συζητείται, να υποστηρίζεται και να αξιολογείται.

Μετάφραση: Καρπέτης Γ. (Μάιος, 2010)

Σε συνάφεια με τα εξής:

- [Κώδικες Δεοντολογίας Ανθρωπιστικών Επαγγελμάτων](#)
- [Επάγγελμα Κοινωνικού Λειτουργού](#)